

Vergaderjaar 2018–2019

35 060

Wijziging van de Wet luchtvaart (Omvorming Stichting Airport Coordination Netherlands tot publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 13 december 2018

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer verslag uit te brengen van haar bevindingen. Het verslag behandelt alleen die onderdelen waarover door de genoemde fracties inbreng is geleverd.

Onder het voorbehoud dat de regering de vragen en opmerkingen in dit verslag afdoende zal beantwoorden, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het voorstel van wet voldoende voorbereid.

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel Wijziging van de Wet luchtvaart (Omvorming Stichting Airport Coordination Netherlands tot publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan) (hierna: het wetsvoorstel) en willen de regering nog enkele vragen voorleggen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel tot omvorming van de Stichting Airport Coordination Netherlands (SACN) tot een publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan. Zij hebben evenwel nog enkele vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel en hebben hier enkele opmerkingen bij.

Algemeen

De leden van de CDA-fractie vragen waarom niet van de gelegenheid gebruik wordt gemaakt om het publiekrechtelijk zbo een naam te geven met Nederlandse woorden in plaats van «Airport Coordination Netherlands» (ACNL).

Achtergrond en hoofdlijnen van het voorstel

De leden van de VVD-fractie vragen hoe ervoor gezorgd wordt dat de functionele en financiële onafhankelijkheid van SACN gewaarborgd blijft.

De leden van de CDA-fractie constateren dat momenteel naast de luchthavens alleen de luchtvaartmaatschappijen KLM, Martinair, Transavia en TUIfly plaats hebben in de raad van toezicht. Daardoor zijn niet alle relevante ondernemingen vertegenwoordigd, hetgeen deze leden als een tekortkoming van het huidige systeem zien.

De leden van de CDA-fractie zien dat bij de keuze van de regering voor de juridische omvorming van SACN in een publiekrechtelijk zbo de schaarste aan slots terecht een rol speelt. Hierdoor zijn immers de belangen van luchthavens en luchtvaartmaatschappijen bij het vergeven en verkrijgen van slots vele malen groter geworden. Deze leden verwachten dat de SACN-besluiten over slots vaker dan voorheen aangevochten zullen worden door luchtvaartmaatschappijen. Graag vernemen zij hoe de regering met die situatie denkt om te gaan.

De leden van de CDA-fractie constateren dat voor ACNL met dit wetsvoorstel slechts één orgaan wordt ingesteld, te weten een directie, en dat de huidige raad van toezicht komt te vervallen. Tevens constateren zij dat met het verdwijnen van de raad van toezicht diens bevoegdheden verschuiven naar de Minister. Volgens deze leden worden beslissingen van de Minister daardoor «politieke beslissingen». Graag vernemen zij de voor- en nadelen van een dergelijke verschuiving.

De leden van de CDA-fractie vragen of in plaats van goedkeuring door de Minister van de tarieven ook de jaarlijkse of periodieke vaststelling van een maximumbedrag door de Minister als optie is overwogen, omdat dit een grotere voorspelbaarheid geeft voor de sector.

De leden van de CDA-fractie vragen of in het nu gekozen systeem mogelijkheden bestaan om slots onderling te verhandelen, wat in de internationale luchtvaart steeds gebruikelijker is.

De leden van de GroenLinks-fractie kunnen zich goed vinden in de uitgangspunten en doelen van het wetsvoorstel. De slotcoördinatie is een publiek belang en moet daarom ook in handen van een publieke instelling komen. Veel te lang is slotcoördinatie gezien als een zaak van de sector, als een manier waarop luchtvaartpartijen onderling uitmaken hoe de taart verdeeld moet worden. De leden van de GroenLinks-fractie zijn van mening dat het aantal slots per definitie schaars hoort te zijn en dat de verdeling ervan Nederland als geheel moet dienen; het meeste maatschappelijke nut voor de laagste maatschappelijke en ecologische kosten. Die afweging zullen private belanghebbende altijd anders maken dan een publiek orgaan.

De leden van de GroenLinks-fractie zijn blij dat met dit wetsvoorstel het toezicht op de slotcoördinatie, en daarmee de verantwoordelijkheid, bij de Minister komt te liggen en daarmee slottoewijzing niet alleen een sterkere publieke verantwoording krijgt, maar ook een politieke sturing. Dat het kader, de efficiënte, eerlijke en maatschappelijk nuttige verdeling van slots nog steeds wordt belemmerd door de slottoewijzingsregels is uiteraard jammer. Dit is een probleem dat spoedig moet worden opgepakt in Europa. De leden van de GroenLinks-fractie verwachten dat de regering zich sterk zal maken voor een modernisering van die regels en dat Nederland voortvarend alle mogelijkheden zal benutten om actief te sturen op de uitgifte van slots, volgens criteria die niet discrimineren naar maatschappij, maar wel de belangen van Nederland dienen.

Financiële gevolgen

De leden van de VVD-fractie vragen welke kosten er door het Rijk in totaal gemaakt gaan worden.

De leden van de CDA-fractie achten het positief dat de exploitatiekosten van ACNL niet meer alleen voor rekening van de leden van de raad van toezicht komen, maar volledig worden opgebracht door de luchtvaartmaatschappijen voor de slots die ze gebruiken en de slotgecoördineerde luchthavens.

Evaluatie

De leden van de VVD-fractie lezen dat er vijf jaar na inwerkingtreding van deze wet zal worden geëvalueerd. Hoe wordt bepaald of het zbo doeltreffend en doelmatig is geweest.

De voorzitter van de commissie,
Agnes Mulder

Adjunct-griffier van de commissie,
Koerselman